

K PŘESUNU TANKOVÉ DIVIZE

Článek 138 Polního řádu [Vševojsk-1-1] uvádí: „Při soudobé vysoce manévrové bojové činnosti značně vzrůstá význam přesunů vojsk, zejména pochodu. Vojska musí být proto kdykoliv schopna přesunout se na velké vzdálenosti, přičemž musí neustále počítat s nebezpečím, že nepřítel použije ZHN, s útoky letectva, s radioaktivním a chemickým zamořením a s tím, že budou zničeny komunikace a přepraviště... Při použití jakéhokoliv způsobu přesunu vojska musí dosáhnout stanoveného prostoru včas a v plné bojové pohotovosti k plnění bojového úkolu.“

Zkušenosti Velké vlastenecké války ukazují, že přesuny v činnosti vojsk měly značný význam. Např. bojová cesta 18. gardového sboru v průběhu války představovala 5600 km, z toho přesuny 3900 km, tzn. 70 %. V budoucí možné válce operace budou charakteristické rozhodností, širokým využitím manévru, častým přeskupováním vojsk a prostředků apod. V důsledku toho přesuny ve vysokém tempu, na značné vzdálenosti, za použití jaderných zbraní a letectva budou mít rozhodující význam a v mnohém i určovat průběh operací. Kromě toho v první armádní útočné operaci, zejména při překvapivém zahájení agrese nepřitelem, většina divizí i ostatních vojsk zahájí činnost přesuny, v řadě případů i na velkou vzdálenost. Proto přesuny vojsk budou častým jevem v operacích a v mnohých případech budou i jejich hlavním obsahem.

Zvláštní požadavky klademe na svazky a útvary stále bojové pohotovosti, které musí být připraveny k okamžitému přechodu do rozhodného útoku a to jak z výchozího prostoru, tak z prostorů soustředění po vyhlášení bojového poplachu, tak i z míst stálé dislokace, popř. z jiných prostorů, a rozhodně rozvíjet útok do velké hloubky.

V článku uvedu některé názory na organizaci přesunu tankové divize z prostorů stálé dislokace do prostoru bojové činnosti a její **zasazení z chodu po zahájení nenadálé agrese nepřitelem.**

Tankovou divizi, která je začleněna do sestavy prvosledové armády nebo rozmístěna poblíž státní hranice, použijeme zpravidla v sestavě úderného uskupení armády, nebo v sestavě protiúderného uskupení vojsk při překrytí státní hranice. V prvním případě jejím hlavním úkolem bude rozhodně útočit s cílem zabránit vpádu agresora a rozbít úderné uskupení nepřítele na jeho území, ve druhém případě — úspěšně odrazit nenadálý úder agresora, zabezpečit soustřeďování úderného uskupení a vytvořit podmínky pro jeho přechod do rozhodného útoku.

Způsoby bojového použití tankové divize v operacích počátečního období války a charakter řešených úkolů budou pochopitelně záviset na konkrétních podmínkách. Avšak ať plní divize jakékoliv úkoly, situace bude charakteristická složitostí a činnost vojsk vysokou aktivitou a rozhodností. Bude to dáno tím, že agresivní nepřítel se bude snažit zahájit bojovou činnost za příznivého poměru sil a prostředků. Proto bude v širokém měřítku a s překvapením používat jaderné zbraně, letectvo i další palebné prostředky, aby v co nejkratší době způsobil našim vojskům značné ztráty, pronikl do hloubky našeho území a vytvořil tak podmínky k úspěšnému rozvíjení operace.

V podmínkách rozhodné a vysoce manévrové bojové činnosti k odražení agrese tankové divize budeme nejčastěji rychle přesunovat ve dne i v noci zpravidla s cílem předejít nepříteli v dosažení určených čar. Každý přesun v těchto podmínkách budeme organizovat s předvídáním střetného boje. Velitelé a štáby musí dovedně organizovat průzkum, vytvářet pochodovou sestavu, vhodná uskupení k vedení boje a jeho rychlé zasazení na nejvýhodnějších směrech.

Válku může nepřítel rozpoutat s překvapením a proto předcházejícími opatřeními doplněná tanková divize se může do prostoru bojové činnosti přesunout po vyhlášení poplachu přímo z míst stálé dislokace. Takový způsob přesunu a rozvinutí divize k bojové činnosti je spojen s řadou těžkostí. Složitost tohoto způsobu spočívá v tom, že všechna opatření k dosažení úplné bojové pohotovosti bojové techniky, výzbroje, dopravních prostředků, zásob a taktéž organizace bojové činnosti divize včetně vyčlenění sil a prostředků do jednotlivých proudů, vytvoření nezbytného uskupení v souladu se zámyslem nastávajícího boje, je nutné uskutečňovat v průběhu přesunu v podmínkách usilovného boje o čas a za složité pozemní, vzdušné, radiační a chemické situace. To vyžaduje zvláštní opatření, která zabezpečí předstihu nepříteli a co nejrychlejší vyvedení útvarů divize z prostorů možných, připravených jaderných úderů nepříteli.

Tankovou divizi připravujeme k rychlému přesunu z místa stálé dislokace do prostoru bojové činnosti s cílem zmařit nebo odrazit nenadálou agresi již v míru. Příprava je zakotvena v plánu bojového poplachu, který vychází z konkrétních podmínek (mám na mysli především způsob uvědomování, svoz a vyvedení jednotek a útvarů po bojovém poplachu, nakládání materiálu, mobilizační doplnění, rekonstrukci daného prostoru, jeho přípravu apod.).

Složitost vytvoření uskupení sil a prostředků divize spočívá v tom, že její útvary jsou dislokovány obvykle v několika posádkách, rozmístěných někdy i na velké vzdálenosti. Aby byl dodržen požadavek — odražení nenadálého napadení nepříteli, je nejvýhodnější od začátku zabezpečovat taktickou celistvost praporů při přesunech na směry příští činnosti s dalším vytvářením proudů útvarů se začleněním posilových prostředků do jejich sestavy.

K zabezpečení organizovaného uspořádání proudů je účelné předpokládat prostory sestavení plukovních — divizních proudů. Jejich význam spočívá v tom, aby se začlenily jednotky a útvary stejné nebo různých posádek podle stanovených os přesunů v duchu zámyslu velitele divize.

Rapory mohou vcházet do plukovních proudů za přesunu předjížděním nebo zpomalováním přesunu vojsk, v některých případech i během krátké zastávky, zejména při začleňování posilových prostředků. To ovšem nesmí podstatně zpomalit rychlost přesunu do prostorů bojové činnosti. K rychlému zaujetí pochodových proudů je nutné vytvořit podmínky k nerušenému předjíždění a manévru jednotek a útvarů na jiný směr. K tomu účelu využívají paralelních i rokádních cest a taktéž v případě nutnosti vhodného terénu mimo komunikace.

Prostor vytváření plukovních proudů může být vzdálen od místa stálé dislokace kolem 20 km. Zaujetí pochodové sestavy divize bude vhodné ukončit ve vzdálenosti kolem 40 km od místa stálé dislokace. Taková vzdálenost je v podstatě podmíněna hloubkou plukovních a divizních pochodových proudů a též nutností dodržovat opatření ochrany vojsk před jadernými údery nepřitele.

Podrobného rozboru si zasluhuje otázka pochodových os pro přesun vojsk, neboť na počtu a stavu pochodových os ve značné míře závisí rychlost zaujetí uskupení sil a prostředků divize a též rychlost přesunu do prostoru bojové činnosti.

K vyvedení vojsk ze stálých posádek je třeba zabezpečit co nejvíce hlavních a záložních os přesunu, které se nesmí (pokud je to možné) přetínat. Musí být dobře připraveny a zabezpečeny pro přesun vojsk ve všech ročních obdobích, během dne i noci.

Počet pochodových os pro pluky a divizi určujeme se zřetelem na situaci, ve které se budou vojska rozvíjet k boji, a hlavně se zřetelem na vzdálenost divize od předpokládaného prostoru bojové činnosti. Např. útvary a svazky rozmístěné v blízkosti státních hranic (nebo prostoru možné bojové činnosti) se budou přesunovat z míst stálé posádky na čáru rozvinutí s použitím co největšího množství pochodových os. To zkrátí čas potřebný k jejich přesunu, rozvinutí a zasazení do boje. Při vzdálenosti divize od státní hranice (prostoru možné bojové činnosti) 100—150 km můžeme počítat za normální, jestliže divize se bude přesunovat po 3—5 osách a pluky prvního sledu po 1—2 osách. Při přesunu na vzdálenost nad 150 km je účelné mít pro divizi (do čáry, do které nepředpokládáme střetnutí s nepřítelem) 2—3 osy. Pro rozvinutí ke střetnutí boji je potřebné pro každý pluk prvního sledu stanovit nejméně 2 osy a pro divizi 5—6 os i více, umožní-li to komunikační síť a podmínky terénu. Na každé ose je třeba počítat s úseky a prostory, na které mohou jít s největší pravděpodobností jaderné údery nepřitele a mohou být radioaktivně a chemicky zamořeny. K rychlému překonání těchto úseků je nutné předem připravit záložní cesty nebo připravit jiná opatření.

V závislosti na podmínkách přesunu divize do prostoru bojové činnosti a její vzdálenosti od nepřitele nemusíme vždy určovat pochodové osy, ale můžeme stanovit pásmo přesunu. Šířka pásma musí zabezpečovat dostačující počet pochodových os se zřetelem k přijetí opatření k ochraně před zbraněmi hromadného ničení, k zabezpečení rychlosti rozvinutí útvarů z pochodových proudů do předbojové a bojové sestavy. Jestliže uvážíme, že divize bude mít

minimálně 3 osy ve vzdálenosti mezi sebou 3—5 km, potom při střední hustotě komunikační sítě bude šířka pásma 15—20 km i více. Nebude-li mít sousedy, tak pásmo obvykle neurčujeme.

S cílem šetření zásob motohodin a též zachování dobrého technického stavu tanků a bojeschopnosti osádek, obzvláště řidičů při dlouhodobém přesunu je účelné převážet tanky na podvalnicích větší nosnosti. Tento způsob použijeme v případech, kdy přesun vojsk (včetně přestávek) potrvá nejméně 48 hodin. Přitom je třeba si uvědomit, že podvalníky omezují manévry a přitom ne vždy požadovaný počet bude k dispozici. Poslední přesun, v jehož průběhu předpokládáme střetnutí, bude účelnější vykonat po vlastní ose v sestavě, která odpovídá zámyslu boje.

Polní řád uvádí, že v případech, kdy ze stanoveného bojového úkolu a propočtů vyplývá možnost střetnutí se s nepřítelem za přesunu, organizuje se přesun a sestava vojsk se zřetelem na toto možné střetnutí.

Vycházíme-li z toho požadavku, musí pochodová sestava tankové divize zahrnovat: průzkum, předsunutý odřad, pochodové proudy hlavních sil a týlových útvarů a jednotek. Kromě toho v divizi a plucích se vyčleňují odřady k zabezpečení pohybu. Někdy spolu s předsunutým odřadem divize se může využívat taktický vzdušný výsadek o síle např. motostřeleckého praporu.

Průzkum při přesunu divize musí zabezpečovat potřebné údaje v širším pásmu a hlavně získávat tyto údaje předem, aby velitel divize měl dostatek času k přijetí rozhodnutí a vytvoření potřebného uskupení vojsk, zvláště v případech, kdy prostor bojové činnosti je blízko místa stálé posádky.

Divize a pluk prvního sledu vysílají průzkumné skupiny a hlídky. Je-li vzdálenost od nepřítele větší — je účelné do jejich sestavy začlenit spolu s průzkumnými jednotkami také motostřelecké a tankové jednotky.

Aby průzkumné skupiny (hlídky) při přesunu ztratily co nejméně času k odpoutání se od hlavních sil, musí předem prostudovat nejpravděpodobnější směry činnosti. Jejich velitelům se úkoly stanoví a upřesňují cestou krátkých bojových nařízeních a převážně bez povolání na štáb. Prostoru bojové činnosti dosahují po nejkratší pochodové ose a s maximální rychlostí. Z důvodu utajení předávají průzkumné údaje pomocí krátkých rádiových signálů.

K získání důležitých informací může divize využít vzdušného průzkumu. Postup získání potřebných průzkumných údajů přímo z paluby průzkumného letounu je nutné společně s nadřízenými orgány předvídat předem.

K průzkumu os, přeprav, zamořených pásem a ke spojení s pozemními průzkumnými orgány můžeme použít vrtulníky. Mohou např. přepravovat do nepřátelského týlu skupiny hloubkového průzkumu, jejichž hlavním úkolem je průzkum prostorů rozmístění jaderných zbraní nepřítele, prostorů soustředění hlavního uskupení nepřítele, směrů jeho činnosti apod.

K řešení nenadále vzniklých průzkumných úkolů, obzvláště k organizaci průzkumu na nových směrech a osách, musí velitel divize mít stálou zálohu sil a prostředků.

Pochodové zajištění v podmínkách možného střetnutí s nepřítelem musí být v takové síle, aby aktivní činností mohlo zabezpečit nerušený přesun proudů hlavních sil, čas potřebný k přijetí rozhodnutí a vydání úkolů podřízeným, vhodné podmínky k rozvinutí vojsk a zasazení do boje. Avšak není účelné vyčleňovat příliš silné jednotky do pochodového zajištění a tím oslabovat hlavní síly divize. Je to důležité i proto, že divize nemusí mít ještě

všechny posilové prostředky a bude nucena řešit úkoly především svými silami a prostředky.

Přesunuje-li se divize po několika osách, vysílají čelní pluky k zajištění přesunu zpravidla předvoje o síle do zesíleného praporu. Jestliže se pluk přesunuje po dvou osách, pak na směru přesunu hlavních sil může si vyslat předvoj a na druhé pochodové ose — čelní pochodovou záštitu. Je-li nutné, na ohrožené boky může vyčlenit boční odřady (pochodové záštity), které udržují výhodné čáry po dobu přesunu pluku (divize). Kromě toho k upřesňování situace na bocích je účelné široce využívat vrtulníky. Stejně úkoly mohou plnit i průzkumné jednotky.

S cílem předstihnout nepřítele, zmocnit se výhodných čar a udržet je do příchodu hlavních sil divize zpravidla vysíláme předsunutý odřad v síle pluku. V plánu přesunu divize předem určíme, který z pluků a s jakým úkolem bude působit jako předsunutý odřad. Nejúčelnější je vyčleňovat do předsunutého odřadu motostřelecký pluk, který má velkou manévrovací schopnost, dostatečnou palebnou a údernou sílu a je schopen úspěšně plnit úkoly, kladené na předsunutý odřad. Jestliže podmínky terénu nutí divizní pochodový proud přesunovat se odtrženě, potom místo jednoho předsunutého odřadu může vyčlenit i dva. V tom případě je účelné vyčleňovat je z pluků prvního sledu, které se přesunují po samostatných pochodových osách, zpravidla v síle praporu.

Není vyloučeno, že vznikne i taková situace, zvláště při rozmístění divize v blízkosti státních hranic, že nebude čas na vyslání předsunutého odřadu. V tomto případě může úkol předsunutého odřadu plnit předvoj vysílaný od pluků prvního sledu.

Hlavní síly divize musí zahrnovat nejméně 2—3 pluky, oddíl vojenských raket, dělostřelectvo a protiletadlové prostředky, při všestranném zabezpečení bojové činnosti. To umožní zasadit nepříteli mohutný počáteční úder a vytvořit předpoklady k jeho zničení. Přitom musí brát zřetel na možná překvapení střetného boje. Proto si musí vytvořit druhý sled nebo silnou vševojskovou zálohu.

Každý pluk prvního sledu se obvykle přesunuje v samostatném proudu (po jedné — dvou osách). Oddíl vojenských raket se může přesunovat v sestavě některého z pluků hlavních sil nebo v sestavě dělostřeleckého pochodového proudu, připraven v nejkratší době zaujmout prostor bojového rozmístění.

Při bojovém rozdělení dělostřelectva bereme zřetel na to, aby se část přesunovala spolu s předvojem nebo v čele proudů hlavních sil. Toto umožní zabezpečit výhodnější rozvinutí dělostřelectva a dosáhnout ve střetném boji palebné převahy nad nepřítelem.

Organické jednotky protiletadlového dělostřelectva se přesunují v proudech svých útvarů. Hlavní úsilí protiletadlového dělostřeleckého pluku divize je soustředěno k obraně oddílu vojenských raket, VS divize a proudů hlavních sil. V okamžiku vyvedení vojsk z míst stálé posádky může jej využít k plnění úkolů protivzdušné obrany centralizovaně. Později, přesunuje-li se jako samostatný proud, může se rychle vysunout s úkolem k obraně vojsk na nejdůležitějších čarách (přepравách, soutěskách atd.). V řadě případů může protiletadlové dělostřelectvo být začleněno po bateriích do sestavy proudů hlavních sil. Postup vyvedení a rozvinutí sil a prostředků PVO divize si musí přesně

dohodnout s činností armádních prostředků protivzdušné obrany a vzít v úvahu i PVOS.

K zabezpečení rozvinutí hlavních sil divize a jejich zasazení do boje z chodu přidělujeme větší část ženijních jednotek po zahájení bojové činnosti plukům, které jsou na hlavním směru činnosti. Předsunutému odřadu nebo pluku, který je určen k poutání nepřítele čelně, přidělujeme jednotky a prostředky k minování, hlavním silám potom prostředky k zabezpečení manévru do boku a týlu nepřítele.

Velení tankové divizi při přesunu z prostoru stálé dislokace k zasazení úderu z chodu má řadu zvláštností, na které musíme brát zřetel, jestliže chceme úspěšně splnit stanovený úkol. Zabezpečit nepřetržitě velení bude v této fázi obtížné a značně náročné na velitele a štáby.

Za prvé, rozhodnutí k přesunu divize (v dalším i k jejímu zasazení do boje) přijímá velitel ve zkrácené lhůtě, za podmínek stálého pohybu proudů a zpravidla na základě omezených údajů o charakteru činnosti nepřátelského uskupení i o vlastních vojscích. Za druhé, úkoly útvarům a jednotkám stanovit zpravidla formou krátkých bojových nařízení, signálů, povelů s využitím rádiových prostředků. Za třetí, rychlá činnost vojsk v širokém pásmu, nejasná situace, časté a neočekávané její změny vyžadují pružnou a spolehlivou kontrolu. Avšak určitá rozptýlenost důstojníků štábů značně ztěžuje velení v průběhu přesunu. Proto je účelné ve štábech divize a pluků předvídat řadu konkrétních opatření, která dopomohou ke zvýšení operativnosti i sladění v jejich práci. Např. je třeba s větší přesností určovat funkční povinnosti důstojníků, jejich místo na místech velení, metody práce v přípravě údajů k přijetí rozhodnutí velitele, způsoby doručení úkolů vykonavatelům, systém kontroly, způsoby [postup] vzájemné zastupitelnosti atd.

Velitel divize před přijetím rozhodnutí k přesunu předvídá možnost střetnutí s nepřítelem a upřesňuje stanovený úkol, hodnotí situaci. V první řadě zkoumá, kdy a na jakých čarách je možné střetnutí s nepřítelem, podmínky k manévru, určuje uskupení sil a prostředků, čáry rozvinutí hlavních sil a jejich zasazení do boje, úkoly předsunutému odřadu a vzdušnému výsadku.

V rozhodnutí velitel divize určuje: zámysl činnosti při střetnutí s nepřítelem a odpovídající tomu učlenění pochodové sestavy; rozdělení sil a prostředků na pochodové proudy; pochodové osy; výchozí a regulační čáry; složení a úkoly pochodového zajištění; síly a prostředky předsunutého odřadu a vzdušného výsadku. I když polní řád (čl. 186) o dalších otázkách nehovoří, je třeba vidět význam všestranného zabezpečení pochodu s předvídáním střetného boje a v tomto směru jednotlivé složky štábu musí tato opatření včas rozpracovat.

Štáb divize zabezpečuje včasné vyslání průzkumných orgánů, předsunutého odřadu a pochodového zajištění, shromažďuje a zobecňuje průzkumné údaje, hlásí tyto veliteli, informuje podřízené štáby, včas doručuje bojové úkoly útvarům [jednotkám], kontroluje jejich splnění a organizuje pořádkovou službu a regulaci pohybu.

Při vyvedení a shromažďování vojsk po vyhlášení poplachu má velký význam organizovaný přechod od velení ze stacionárních VS a spojovacích uzlů k polnímu systému velení a širokým využitím mobilních VS a uzlů. Proto je třeba předem připravit na pravděpodobných osách přesunu rozvětvenou síť stanovišť, technických spojovacích prostředků, na které se mohou napojit

velitelé a štáby k předávání hlášení. V době sestavování proudů musí přesně pracovat součinnostní spojení vševojskových útvarů a jednotek a posilových útvarů a jednotek, dislokovaných v jiných prostorech.

Po zahájení přesunu z místa stálé dislokace se síly a prostředky VS přesunují podle plánu uvedení divize do bojové pohotovosti na osu některého z proudů hlavních sil divize. Z tohoto VS se zpravidla velí průzkumu, před-sunutému odřadu, zajišťovacím jednotkám, útvarům prvního sledu, včetně raketového oddílu, protiletadlovým prostředkům a dělostřelectvu a též udržuje spojení s nadřízeným štábem. Síly a prostředky určené k rozvinutí PVS si vysune na osu druhého proudu hlavních sil. TVS se zpravidla rozvíjí v prostoru sestavování týlových proudů.

Důležitý význam má po zahájení vyvedení vojsk z míst rozmístění a při jejich dalším přesunu na stanovený směr činnosti pořádková služba, která musí zabezpečovat pořádek na osách, dohlížet na přesný pohyb proudů.

K udržení nerušeného výjezdu vozidel z parků a jednotek do prostoru sestavení praporek a plukovních proudů regulace přesunu se organizuje silami útvarů. Množství regulačních stanovišť se určuje podle podmínek ubytování útvaru a podle toho, jsou-li příznivé podmínky k vyvedení vojsk na směry jejich činnosti. Jestliže je v posádce rozmístěno několik útvarů, pořádkovou službu při vyvedení vojsk organizuje štáb divize. Pohyb na osách reguluje podle předem zpracovaného plánu s přibíráním sil a prostředků pluků a divize. Zvláště důkladně si musí promyslet organizaci pořádkové služby a regulaci pohybu při překonání vodních překážek a možných pásem radioaktivního a chemického zamoření terénu, zničených komunikací a jiných překážek. Jednotky pořádkové služby musí být dobře připraveny a vycvičeny k plnění tohoto úkolu. Je důležité mít zálohu sil a prostředků pořádkové služby, protože jednotky určené k tomuto úkolu mohou být v okamžiku vyhlášení poplachu mimo posádku. Kromě toho je nutné mít ve stálé pohotovosti potřebný inventář pro regulační službu (signální svítilny, praporky, ukazovatele atd.) a skladovat v místech, který je možné okamžitě vyzvednout při vyhlášení bojového poplachu.

Rozvinování vojsk k bojové činnosti je nejtěžší částí uvedení zámyslu velitele do praxe. Základním požadavkem při rozvinování musí být předstihnout nepřítele ve vytvoření vhodného uskupení a zasazení rozhodného úderu nepříteli. To je hlavním předpokladem dosažení úspěchu. Možnost použití prostředků jaderného napadení nepřítelem může vést k rychlé ztrátě výhodných podmínek a projevit se i v konečném výsledku — ztrátě iniciativy. Proto rozvinování musí probíhat skrytě, rychle a se zřetelem k rozptýlení proudů při soustředění úsilí na daném směru a v potřebné době.

Společně s tím, předstížení v současných podmínkách musíme zkoumat nejen z hlediska rychlosti rozvinování, ale především z hlediska zasazení předstihujících jaderných úderů nepříteli a dosažení palebné převahy nad ním. Tyto podmínky pro tankovou divizi, přesunující se k zasazení úderu z chodu, mají rozhodující význam.

Organizace střetného boje při rozvinování z chodu je charakteristická tím, že probíhá ve dvou etapách. V první etapě jde v zásadě o činnost do střetnutí s nepřítelem; stanoví se zámysl činnosti na čáře pravděpodobného střetnutí, opatření k vytvoření odpovídajících uskupení sil a prostředků, upřesňují se plány součinnosti, organizuje se všestranné zabezpečení bojové činnosti, proti-

vzdušná obrana, velení apod. Druhá etapa zahrnuje opatření bezprostředně se zahájením střetnutí. Na tom, jak hluboce byly promyšleny práce v první etapě, je závislý charakter změn a upřesnění, které bude obsahovat rozhodnutí velitele divize při zahájení boje.

Tato opatření může velitel divize splnit na základě hlubokého studia údajů, obdržení od průzkumu, předsunutého odřadu a jednotek pochodového zajištění. Proto při přiblížení se k nepříteli úsilí všech prostředků průzkumu se zaměřuje na zjištění nepřátelského uskupení, zvláště raketových a tankových útvarů, míst velení a na charakter a činnost nepřítele v pásmu přesunu divize.

Předsunutý odřad rozhodným postupem obsazuje určenou čáru a udržuje ji do příchodu hlavních sil, s cílem nedopustit organizované rozvinutí nepřítele. V případě nezdaru při obsazování dané čáry, aktivní činností zdržuje nepřítele na výhodných čarách, zabezpečuje rozvinutí hlavních sil údery do jeho boku a týlu. Účinnou podporu a pomoc v tomto období mu mohou poskytnout předvoje pluků prvního sledu, které rozvíjejí aktivní činnost a podporují úsilí předsunutého odřadu.

Podle obdržení údajů od všech druhů průzkumu, předsunutého odřadu a předvojů velitel divize stanoví úkoly pro jaderné údery a přijímá (nebo upřesňuje) rozhodnutí k rozvinování a boji hlavních sil. K získání iniciativy je důležité zasadit nepříteli mohutný počáteční úder tankovými vojsky. Tuto okolnost je třeba vzít v úvahu při určování bojové sestavy divize.

Čáru rozvinutí pluků prvního sledu vybíráme se zřetelem k včasnému vytvoření nejen výhodného uskupení vlastních sil k boji, ale i k získání výhodného postavení ve vztahu k nepříteli. V závislosti na situaci a charakteru činnosti nepřítele tuto čáru rozvinutí můžeme určit pro divizi nebo zvlášť každému pluku.

K urychlení rozvinování oddílu vojskových raket je výhodné jej rozmístit podél os přesunu, zvláště při přiblížení se k čáře pravděpodobného střetnutí s nepřítelem, určit několik prostorů bojového rozmístění a k jejich rekognoskaci a přípravě vyslat včas rekognoskační skupiny. Při rozvinutí oddílu není výhodné přílišné přiblížení jeho prostoru bojového rozmístění k čáře rozvinutí vojsk. Rozmísťuje se na vzdálenost, která umožní ničit hlavní uskupení nepřítele. Co se týká dělostřelectva, zaujímá svá palebná postavení co možná nejbližší k čáře rozvinutí hlavních sil divize a podle stupně připravenosti baterií, samostatně vede palbu na nepřítele a jeho přisunující se proudy, ničí taktické prostředky jaderného napadení, umlčuje dělostřelectvo a minomety, podporuje činnost předvojů a zabezpečuje rozvinování a boj pluků prvního sledu.

Protiletadlové prostředky brání hlavní síly divize při rozvinování a zteči. Jejich hlavní úsilí se soustřeďuje na obranu oddílu vojskových raket, VS a hlavních sil divize.

Tanková divize využívá jaderných úderů, palby dělostřelectva a tanků, zpravidla poutá části sil hlavní síly nepřítele čelně a vede rozhodující úder do jednoho nebo obou boků hlavního uskupení nepřítele. Při výhodných podmínkách tankové divize může vést i čelní roztínavý úder a ničit nepřítele po částech.

Tankové pluky se obvykle zasazují na hlavním směru a motostřelecký pluk, který je nejčastěji v předsunutém odřadu, poutá nepřítele čelně a vytváří tak příznivé podmínky pro tankové pluky k manévřům a úderům do boku. Tan-

kové pluky k úderu do boku sestavy nepřítele se přesunují skrytě, po nejkratších směrech a s maximální rychlostí. Po rozvinutí směle zahájí útok na nepřítele, ihned po jaderných a palebných úderech a v součinnosti s před-
sunutým odřadem ho ničí.

Jestliže divize předstihla nepřítele v jaderných a palebných úderech, pluky prvního sledu využívají výsledků těchto úderů a boje předsunutého odřadu (předvojů) a z chodu útočí na nepřítele. Aniž by vyčkaly příchodu všech sil, rychle rozvíjejí útok do celé hloubky stanoveného úkolu.

Jestliže nepřítel předstihne divizi v rozvinutí a přechodu do útoku, je nezbytné, aby část sil zaujala dosaženou čáru, předsunutým odřadem (předvojem) poutala činnost nepřítele a palbou všech prostředků a úderem hlavních sil z hloubky do boku a do týlu ničila bojovou sestavu nepřítele.

Při přechodu nepřítele k obraně v pohraničním pásmu, uskupení sil a prostředků divize během přesunu musíme členit se zřetelem k překonání obrany hned za jadernými údery, údery letectva a palbou dělostřelectva a tanků. Bojovou sestavu v tomto případě je účelné členit do dvou sledů tak, aby včasným zasazením druhého sledu se zvýšilo úsilí při dokončení prolomení obrany a tím zabezpečit rozvíjení útoku ve vysokém tempu. V prvním sledu divize mohou útočit jeden nebo dva tankové a motostřelecký pluk.

Jestliže nepřítel povede boj na zdrženou, zámysl boje musí předvídat nutnost využití mezer a slabých míst v bojové sestavě nepřítele k rychlému vyjití do hloubky, s cílem nepříteli znemožnit zaujetí výhodných obranných čar a přechod do obrany.

Po rozdrčení nepřítele tanková divize přejde do rozhodného pronásledování, které vede stejně aktivně ve dne i v noci. V průběhu této činnosti ničí nebo upoutává přisunující se zálohy nepřítele, zmocňuje se výhodných čar, důležitých objektů a základen v hloubce nepřátelského území a vytváří pří-
znivé podmínky svazkům úderného uskupení armády k rychlému rozvinutí a tím i ke splnění cílů armádní útočné operace.

Závěrem chci podtrhnout, že organizace přesunu s předvídáním střetného boje má v soudobých podmínkách značný význam zejména při odrážení agrese nepřítele. Včasný a organizovaný přesun a zasazování vojsk v těchto podmínkách může vytvořit podmínky ke ztrátě počáteční iniciativy agresora.

Přesun musíme organizovat v krátkých časových lhůtách v podmínkách působení letectva i prostředků jaderného napadení nepřítele, za stálého nebezpečí střetnutí s pozemními silami, vzdušnými výsadky a diverzními skupinami protivníka.

Proto je velmi důležité, aby velitelé a štáby si hluboko osvojili teorii i praxi organizace přesunu s předvídáním střetného boje při jeho všestranném zabezpečení včetně nepřetržitěho velení. Tím vytvoří podmínky k rychlému a organizovanému přesunu vojsk při zachování jejich bojeschopnosti s následující: porážkou nepřítele.